

Indledning

1993 tegnede til at give endnu et stort fald i eksporten af juletræer og klippegrønt. Det kom ikke til at holde stik. Eksporten i 1993 steg således med ca. 10% i kroner.

Baggrunden herfor skal hovedsagelig søges i, at det lavere udbud af specielt NGR juletræer er blevet kompenseret gennem udtag af ringere kvaliteter, mindre træer samt et større antal NOB juletræer.

Følgerne af prognosen fra sommer 1993 er således, som alle prognoser i øvrigt, blevet søgt modgået, men det er fortsat Pyntegrøntsektionens vurdering, at salget af de reelle juletræer (prima og sekunda) ligger 20% under 1992-niveauet. De mange beklagelser i sæsonen 1993 over for mange skrottræer på markedet, underbygger også dette.

Grundlaget for beregningerne

Pr. 1.1.93 blev statistikken i EU lagt om fra nationale statistikker til det samordnede Intrastat, som dækker alle landene i EU. Dette skulle på sigt gerne bidrage til en hurtigere, mere smidig og frem for alt mere ensartet statistik. Problemerne i indkøringsfasen har imidlertid være

enorme, og det kan tidligst forventes, at der foreligger officielle tal fra Intrastat en gang sidst på sommeren 1994, og disse tal vil oven i købet *kun* være ét kroner og ører beløb, idet alle de hidtidige 4 registreringsgrupper er blandet sammen til én. De indbyrdes forhold og styktallene vil vi således aldrig få.

I nærværende redegørelse er der derfor aget udgangspunkt i eksporten i 1992 (se PS Nåledrys 17/92) samt indberetninger om salget i 1993 hos Pyntegrøntsektionens medlemmer, der dækker ca. 60% af produktionen i Danmark. Indberetningen for 1993 er sammenlignet med salget på de samme ejendomme i 1992 - og herudaf er ændringerne trukket.

Tallene er således rimelig sikre, men dog stadig behæftet med en mindre usikkerhed. Denne opgørelse bliver imidlertid den bedste, der på nogen måde kan fremskaffes for 1993, så hermed må læseren lade sig nøje!

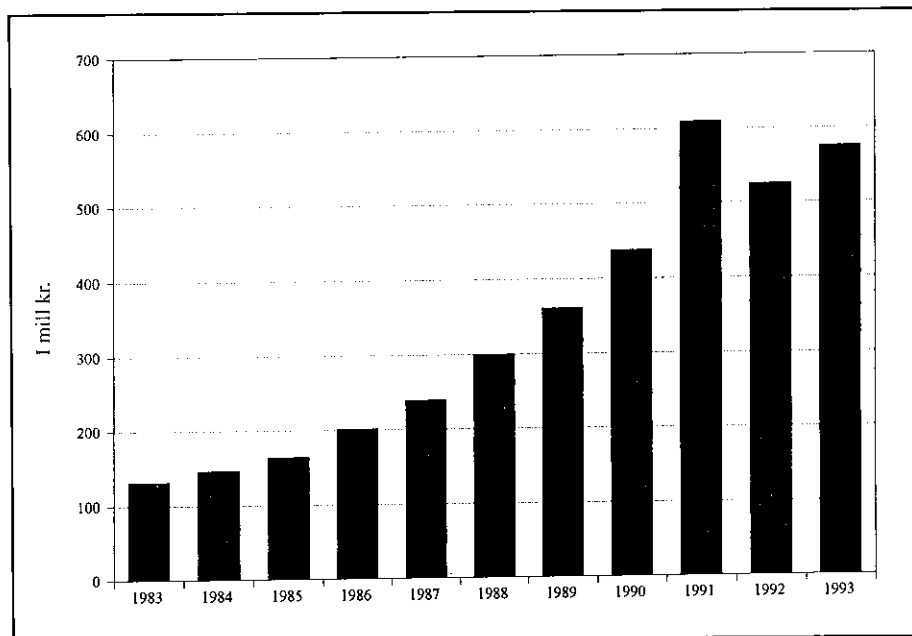
Den samlede eksport

Som det fremgår af figur 1 steg den samlede eksport med 10% i 1993. Umiddelbart et usædvanligt flot resultat, når man påtænker, at vi havde forventet et fald på 10%.

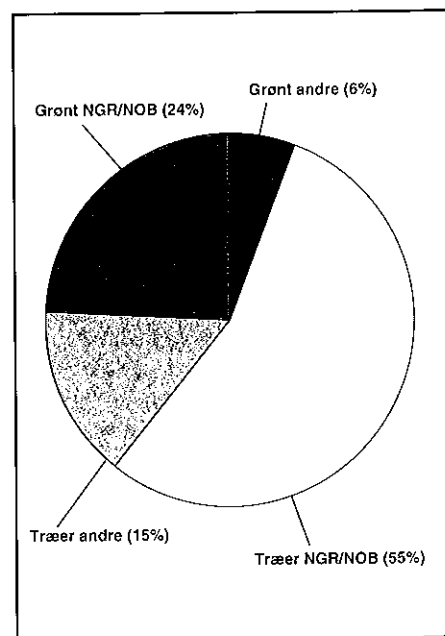
Tallene bør imidlertid ikke give anledning til nogen euforisk julestemning, for når man kigger nærmere på baggrunden for tallene, er årsagen til det gode resultat noget broget.

Efterårets prognoser spåede et stort fald i udbuddet af NGR juletræer. Resultatet blev en mængde på niveau med 1992. Årsagen hertil skal, som jeg senere vil komme ind på, søges i det større salg af NOB juletræer og skrottræer. Salget af de mange skrottræer gavner på kort sigt betalingsbalancen og eksportstatistikken, men det kan meget vel vise sig senere at give bagslag i form af dårligt ry i udlandet for vores kvalitet!

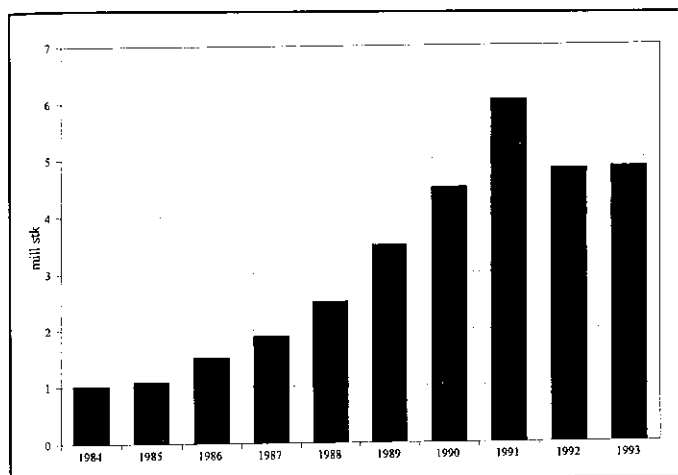
Klippegrøntsæsonen forløb stort set uden problemer, og til manges overraskelse var det også muligt at afsætte endnu større mængder, skønt der er en klar tendens til at de kendte markeder er ved at være mættede. Årsagen hertil skal i hovedsagen nok søges i den danske devaluering samt det gode klippevejr. Devalueringen kom på så gunstigt et tidspunkt, at omtrent al prisdiskussion gik i stå - varen var set med udenlandske øjne faldet 7% i pris. Medvirkende til den øgede eksport var også det gode klippevejr i oktober/november, hvilket

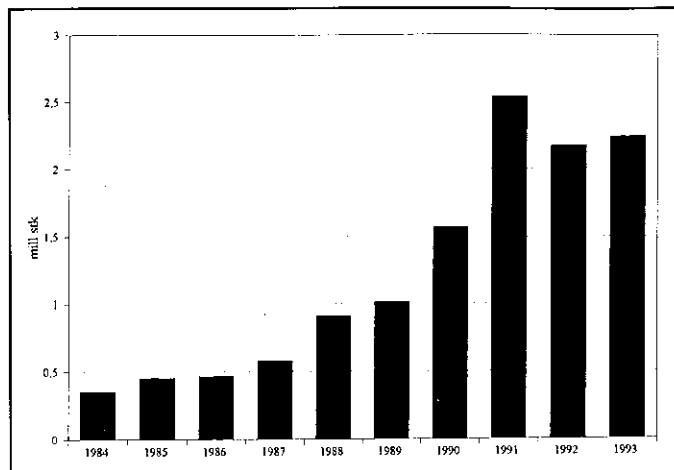
Figur 1: Danmarks eksport. Juletræer og klippegrønt.

Figur 2: Eksportfordeling. Arter 1993.

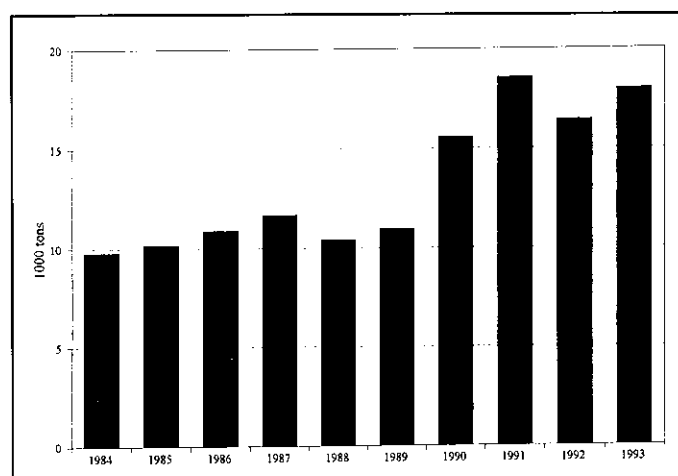

Figur 3. Eksport af juletræer. NGR/NOB.

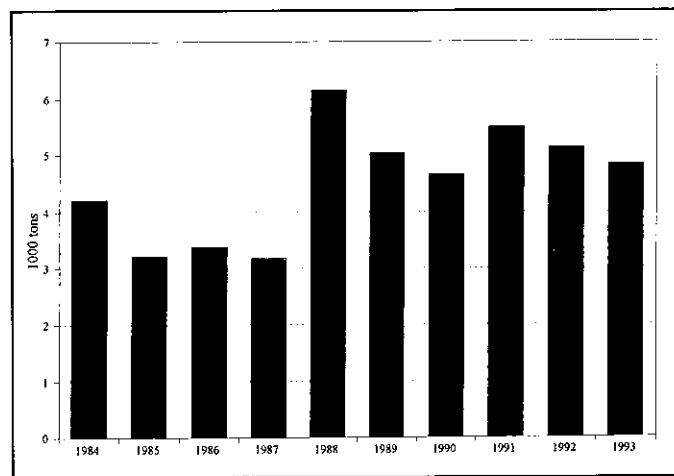

Figur 4. Eksport af juletræer. Andre arter.

Figur 5. Eksport af klippegrønt. NGR/NOB.

Figur 6. Eksport af klippegrønt. Andre arter.

gjorde det muligt at få klippet hovedmængderne i den forholdsvis korte periode, hvor varen er meget efterspurgt.

Omsætningens fordeling i 1993 på de 4 hovedgrupper fremgår af figur 2. Fordelingen er stort set identisk med 1992, men dækker reelt alligevel over nogle forskydninger. Således er antallet af juletræer stagneret, medens prisen i gennemsnit er steget med 8%. For klippegrøntet fordeles stigningen sig mest på mængderne og mindre på priserne.

De enkelte landes mængdemæssige betydning i 1992 fremgår af figur 7-10. Det er Pyntegrøntsektionens vurdering, at forholdene ikke har ændret sig væsentligt i 1993, idet knapheden på varer har fået grossisterne til at søge at fastholde de nuværende kunder fremfor at søge nye.

NGR/NOB juletræer

Som det fremgår af figur 3, er eksporten af NOB og NGR juletræer stabiliseret på 4,85 mio. træer. I efteråret 1993 forud-

sagdes det, at der ville blive eksporteret 3,6 mio. træer - eller ca. 25% færre træer end der rent faktisk blev eksporteret.

Årsagen hertil skal søges i to forhold:

- flere NOB juletræer
- flere skrottræer.

I 1993 blev der eksporteret 422.000 NOB juletræer. Dette er en fordobling i forhold til 1992, hvor eksporten var 210.000 stk. NOB'en har således i 1993 haft et usædvanligt godt år, som dog bl.a. er betinget af nedgangen i produktion af NGR juletræer samt 7 gode vækstår for NOB. Kan vi således få helt styr på produktionen af NOB juletræer, er det min vurdering, at markedet er klar til at tage dem.

Skrottræernes fremmarch hænger sammen med det lavere udbud af prima og sekunda træer. Flere grossister har således i den forgangne sæson søgt at afhjælpe det manglende udbud ved at eksportere dårligere træer samt mindre træer. Man kan måske umiddelbart betvivle, at det skulle dreje sig om 1,0 mio. stk. -

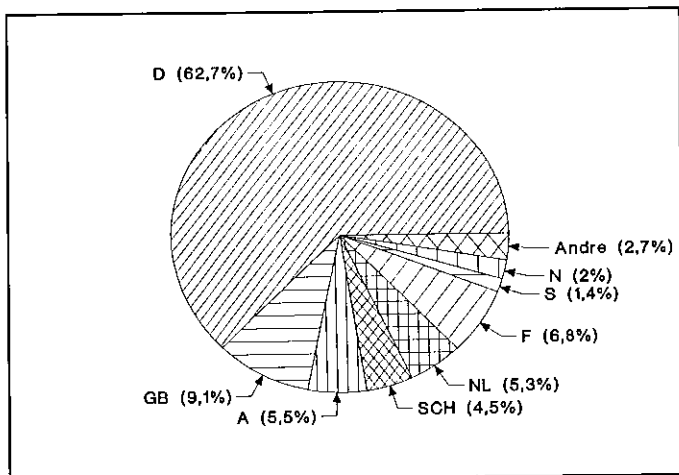
svarende til 23% af alle eksporterede NGR træer, men ved besigtigelser rundt om i Europa må man desværre erkende, at niveauet ikke er helt ved siden af. Det kan meget vel på længere sigt betyde ødelæggelsen af vores ry som de bedste juletræesproducenter i Europa. Mange studehandlere følte sig både snydt og bedraget af deres leverandører i sæson 1993.

Juletræer af andre arter

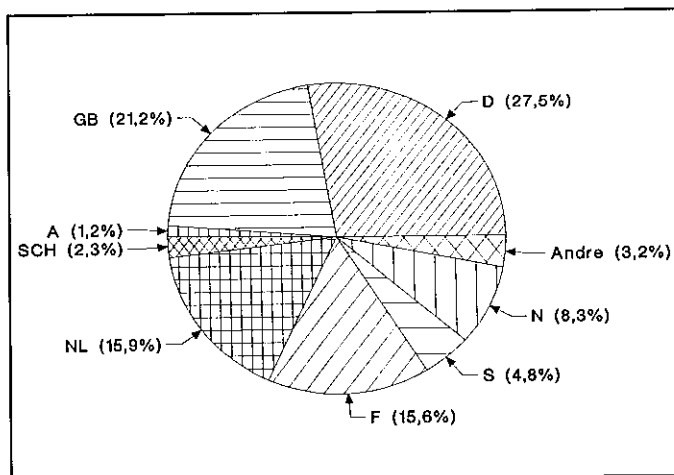
Denne gruppe indeholder især RGR, Omorika, Blågran og Fyr, men også andre arter henføres hertil. RGR udgør ca. 84% af gruppen.

Eksporten var i 1993 2,23 mio. stk. En stigning på 4% i forhold til 1992. Også her var forudsigelsen fra efteråret et stort fald på omkring de 30%. Udviklingen blev en anden!

Fremskyndet af nedgangen i udbuddet af regulære NGR og RGR træer blev der således i 1993 mærket mange usælgelige RGR træer ud. Grossisterne søgte såle-

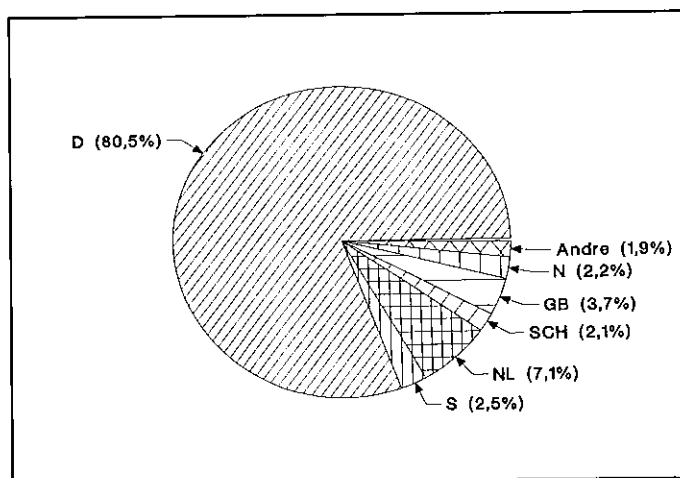

Figur 7. De enkelte markeders mængdemæssige betydning i 1992. Træer NGR/NOB.

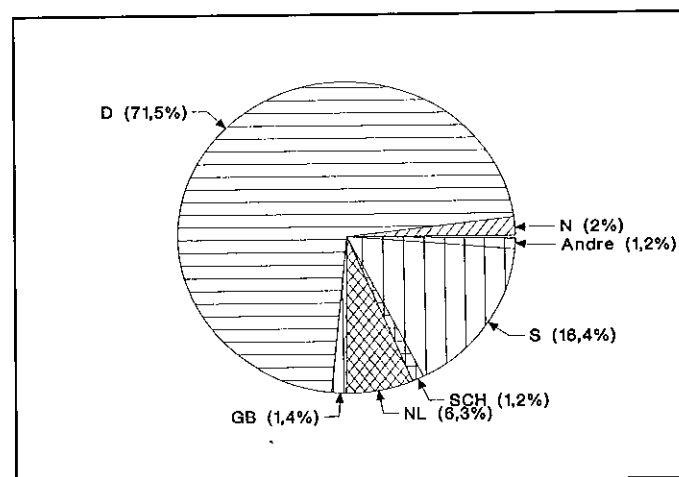

Figur 8. De enkelte markeders mængdemæssige betydning i 1992. Andre træer.

Figur 9. De enkelte markeders mængdemæssige betydning i 1992. Klip NGR/NOB.

Figur 10. De enkelte markeders mængdemæssige betydning i 1992. Klip andre arter.

des også her at imødegå faldet i regulære kvaliteter ved at tage ringere træer med. Altså de samme forhold som for NGR.

RGR var allerede i august/september solgt i producentleddet, men sæsonen var dog ikke uden problemer for grossisterne, der blev presset hårdt af specielt østeuropæiske, belgiske og hollandske udbydere. Belgierne og hollænderne er igen kørende på fuld styrke efter et par år med problemer med forårsnattefrosten. Dette fik grossisterne at mærke, da RGR træerne skulle eksporteres. I eksportstatistikken fremgår disse problemer dog ikke direkte.

NOB/NGR klippegrønt

Eksporten af NOB og NGR klippegrønt blev i 1993 på 17.982 tons. En stigning på 10% i forhold til 1992.

Dette er stort set i overensstemmelse med det i efteråret forventede udbud. Det mest overraskende er her, at det uden større gnidninger har kunnet lade sig gøre at afsætte denne stigende produkti-

on - uden realprisfald!

Årsagen hertil er at finde i følgende tre forhold:

- Godt klippevejr gjorde det muligt at få større mængder klippet i hovedsæsonen, hvor efterspørgslen er bedst.
- Kronen blev devalueret i august, og holdt sig et stykke under forårets niveau helt hen til sidst på sæsonen. Dette betød, at varen blev op til 7% billigere på eksportmarkedet.
- Der var forventet store kvalitetsproblemer med kogler, insektangreb og deslige. Problemerne var ikke så store som frygtet - hvilket overraskede markedet positivt.

Det største problem for klippegrønteksporten er dog stadig den store afhængighed af Tyskland, og det faktum at det er svært at introducere klippegrøntet på markeder, hvor der ikke bruges adventskranse, gravdækning m.v.

I øvrigt udgør NGR ca. 35% og NOB ca. 65% af mængderne i gruppen klippegrønt af NGR/NOB.

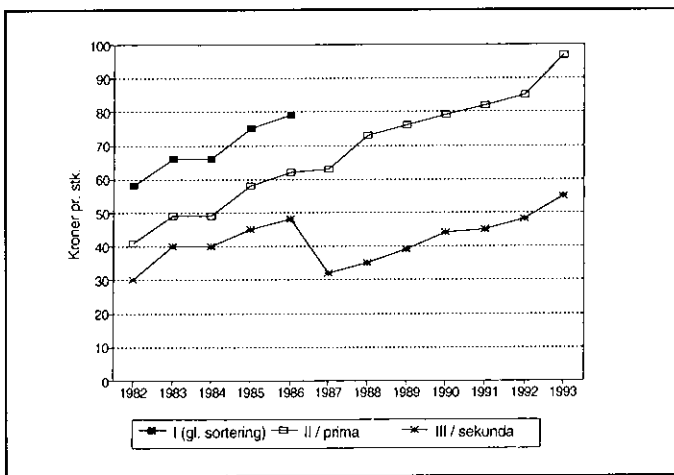
Klippegrønt af andre arter

Af figur 6 fremgår eksporten af klippegrøntet af andre arter. Denne udgøres af Cypres, Bjergfyr, Grandis, Douglas, RGR og lign. Bjergfyr og Cypres er de mest betydende i gruppen i eksportøjemed. I 1993 udgjorde eksporten 4.823 tons, hvilket er et fald på 6% i forhold til 1992.

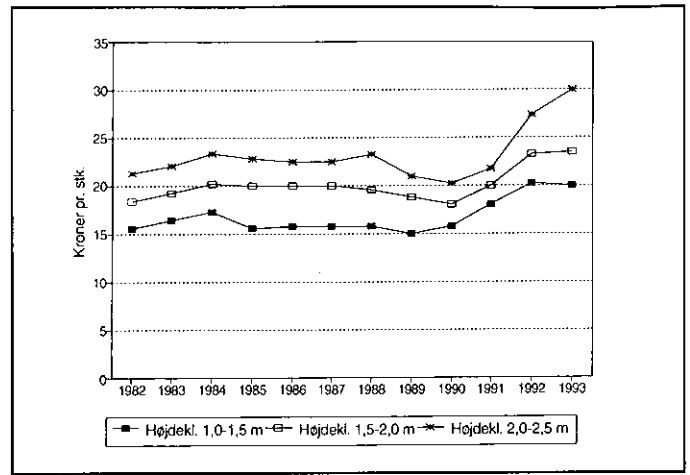
Dette svarer meget godt overens med de problemer, der har været for specielt Cypres og Bjergfyr i 1993. Markedet er presset af et stor udbud fra Danmark og samtidig en større lokal produktion rundt om i Europa. Efterspørgslen er ikke i sig selv dæmpet. Der er blot blevet større konkurrence fra ind- og udland. Det er således en offentlig hemmelighed, at Bjergfyr-markedet i dag er styret af et par grossister med meget stor egenproduktion heraf. Cypressen derimod presses mere bredt fra både danske og udenlandske udbydere.

Priserne i 1993

Det har grundet de ændrede statistikfor-

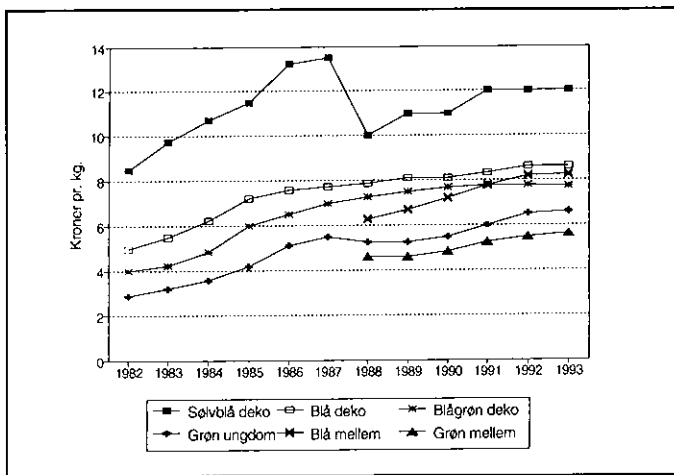

Figur 11. Prisudviklingen 1982 til 1993 på nordmannsgran-juletræer. Løbende priser.

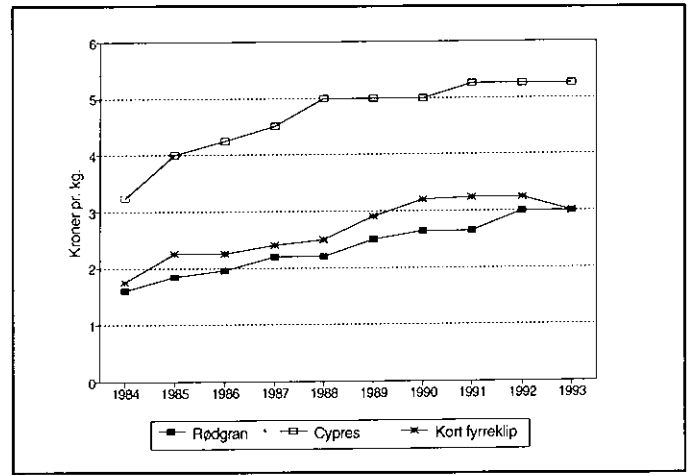

Figur 12. Prisudviklingen fra 1982 til 1993 på rødgranjuletræer. Løbende priser.

Figur 13. Prisudviklingen 1982 til 1993 for klippegrønt af nobilis. Løbende priser.

Figur 14. Prisudviklingen 1984 til 1993 for klippegrønt af Rødgran, og Kort Fyrreklip. Løbende priser.

hold ikke været muligt at få oplyst de i 1993 opnåede eksportpriser. Der er derfor ved udregningen af eksportværdien i 1993 blevet benyttet vejledende priser fra Pyntegrøntsektionen.

Den procentvise forskel mellem 1992 og 1993 er blevet brugt til at justere eksportpriseniveauet i 1992 op til 1993-niveau.

Det er på denne baggrund Pyntegrøntsektionens indtryk, at eksportpriserne, som er benyttet ved udregningerne til figur 1, svarer meget godt til materialet fra 1992 (om usikkerhed herpå, se PS Nåledrys 17/93).

Som figur 11-14 er for overskuelighedens skyld indsat de vejledende nettopriser ved handel mellem grossist og producent. Priserne er i løbende priser, og kan ikke direkte sammenlignes med eksportpriserne. Til gengæld giver de vejledende nettopriser et indtryk af, hvorledes prisudviklingen for de forskellige sorter har været de seneste 10 år.

Sammenholder man med inflation som de seneste 10 år har været ca. 60% over

hele 10-året, ses det, at prisniveauet i 1983 rent faktisk var meget lig det i dag - eller reelt en anelse bedre. (10 kr. i 1983 svarer til ca. 16 kr. i 1993 rent købekraftsmæssigt.) det er altså ikke i prisstigningerne, at der har været den store fortjeneste at hente de seneste 10 år, men til gengæld har den enkelte producent heller ikke lidt under drastisk faldende priser, som er kendetegnende for mange andre brancher indenfor jordbruget. Hvis man så oven i købet har fået endnu mere styr på sin produktion gennem rationaliseringer, højere kvaliteter og større udtag - ja, så har de seneste 10 år jo egentlig været rigtig gode!

Statistikken fremover

Som tidligere nævnt, er statistikens grundlag ændret pr. 1.1.93, og vi må vente på det endelige tal for 1993 til en gang i august 1994. Det tal vil kun være et totalt kr.-beløb for alle 4 grupper, idet disse er registreret under samme varenr. i 1993. Det siger med andre

ord ikke så meget - og slet intet på detailniveau.

Fra 1.1.94 får vi igen de 4 registreringsgrupper tilbage, og så burde vore kvaler vel være løst. Men sådan forholder det sig desværre ikke helt. Uanset hvordan vi gør, kan man ikke direkte sammenligne den nye statistiks tal med den gamles. Der er flere årsager hertil, hvoraf følgende to er de vigtigste:

- Fra den 1.1.94 er toldkontrollen borte i EU. Statistikken bygger for EU landenes vedkommende udelukkende på selvoplysning med de usikkerheder, det nu medfører.

- Fra den 1.1.94 skal al eksport under 800.000 kr. pr. år ikke registreres. Dette betyder, at alle de mindre eksportører ikke vil fremgå af statistikken. I gennemsnit for hele Danmarks eksport eksporteres 12% af alle varer af eksportører med en omsætning på 800.000 kr. og derunder.

Dette viser lidt af de problemer, som man uvægerligt løber ind i, når statistikker ændres.